

L'examen s'estructura en dos blocs: un primer bloc amb preguntes sobre Història de la Llengua, Sociolingüística i Literatura i un segon bloc de comentari de text. Al primer bloc, de les quatre preguntes formulades se n'han de respondre dues. Al segon bloc, hi ha dos textos, dels quals se n'ha d'elegir un. Cada text té associades cinc preguntes, que s'han de respondre específicament en relació amb el text seleccionat. Atenció: les preguntes del comentari de text no són intercanviables d'un text a l'altre.

Bloc 1: Història de la Llengua, Sociolingüística i Literatura

Heu de triar i respondre **dues** de les quatre opcions (4 punts):

- a) El primer terç del segle XX: la normativització; l'Institut d'Estudis Catalans (2 punts).
- b) La situació sociolingüística actual de la llengua catalana (2 punts).
- c) La literatura dels anys vint i trenta: Bartomeu Rosselló-Pòrcel (2 punts).
- d) La literatura de postguerra: Mercè Rodoreda (2 punts).

Bloc 2: Comentari de text

Llegeix atentament el text i respon les qüestions formulades.

Opció A

En una notícia recent se'ns explicava que bona part dels joves –adolescents, estudiants de secundària– no miren les notícies de la televisió, ni llegeixen els diaris, ni volen saber res de l'actualitat del món que ens envolta. Un dels motius era l'angoixa. Sembla que, més que el desinterès, el fet de voler ignorar les realitats que ens afecten a tots té relació amb l'ansietat que els genera, i que els fa veure que no hi ha esperança de futur. "Al final et deprimeix i no ho vols veure...", diu una de les joves interpellades.

La veritat del món és la que és; no deu tenir gaire sentit tapar-se el cap o amagar-lo a terra, com diuen que fan –i no és cert– els estruços. És evident que cadascú fa el que vol i pot viure la vida que vol, i pot decidir sobiranament no saber res de les guerres, el canvi climàtic, l'economia, els crims de tota casta, la baixesa política, l'ascens del radicalisme agressiu, el terrorisme, el virus mutant, etc. El món, que tanmateix és bonic, pot arribar a fer molt de fàstic, ho sabem; i les notícies poden també acabar sent una roda dels horrors, idèntica sempre a ella mateixa, basada en la reiteració de les mateixes històries, amb només el canvi de nom dels protagonistes i els escenaris. Per a un simple ciutadà, asseure's a mirar un noticiari pot assemblar-se (l'actitud, la ganyota) a asseure's a la poltrona del dentista.

Al mateix temps, els canals de televisió i els diaris es veuen amb l'obligació d'atraure nou públic; són empreses i no haurien de ser deficitàries. I la gent està més disposada –ho estem veient amb les xifres d'alta als serveis de *streaming*– a pagar per la ficció que per saber què està passant de veritat al món real. Ja dediquem més temps a les sèries i a les novel·les (a les ficcions) que no a les notícies verídiques... I tampoc no és que les ficcions no siguin **truculentes** i horroroses en els seus continguts, oi? El que veiem a la ficció està **farcit** de sang i fetge, i sovint d'apocalipsi... Però el poeta Eliot ho va deixar escrit en uns versos cèlebres: el cor dels homes no suporta excessives dosis de realitat.

Els joves haurien d'aprendre –perquè això és la cultura, i el pensament– que, fet i fet, no n'hi ha per tant. No vivim, tampoc, en un món horrible. Hi pot haver guerres, però certament són menys nombroses i cruentes que en el passat, i per molt que hi hagi misèria, mai tanta gent havia estat tan bé i havia viscut tants anys com ara. El món no és perfecte, ni remotament, però fariem bé d'afirmar que és cert que no vivim a l'infern, i que hi ha desastres, però són menys nombrosos i terribles que en èpoques passades. Això s'hauria de saber **ponderar**.

Hi ha tota una generació acostumada dolçament que la vida sigui una contínua festa d'aniversari, amb gent rient i tots els regals ben embolicats. El món no ens ho posarà fàcil, tampoc: les notícies només són els recordatoris de com funciona la vida adulta, amb el seu **batibull**, conflicte i final poc o molt truculent.

Melcior Comes, escriptor. Diari *Ara Balears* (02/12/2022)

1. Posa un títol que reflecteixi el sentit del text. Raona'l (màxim 3 línies). (1 punt)
2. Indica quines són les idees principals del text i resumeix-les. (1 punt)
3. Explica el significat dels mots que, al text, apareixen marcats en negreta. (1 punt)
4. Quina creus que és l'opinió de l'autor sobre la reacció de bona part dels joves a les males notícies que exposa en l'article? Justifica la resposta a partir de citacions concretes del text. (100 paraules aprox.) (1 punt)
5. «Sembla que, més que el desinterès, el fet de voler ignorar les realitats que ens afecten a tots té relació amb l'ansietat que els genera, i que els fa veure que no hi ha esperança de futur.» Quina és la teva opinió sobre aquesta afirmació? Utilitza arguments concrets i precisos per defensar la teva posició. (200 paraules aprox.) (2 punts)

Opció B

Una manera menys estrident de passar d'Orient a Occident és volar des de Beirut fent escala a Istanbul. Ha estat la primera opció gairebé sempre quan he visitat família i amics els darrers anys. Em semblava que d'aquesta manera anava difuminant els contrastos a un ritme més apropiat per aclimatar-me a cada realitat. Avui, però, ho faig passant per França per evitar un comiat definitiu. Considero important recordar-me que aquesta vegada és diferent, mentir-me i fingir que malgrat que torno, deixo coses pendents, encara que siguin tan mínimes com les punyeteres engrunes de pa del Hänsel i la Gretel.

A París l'aeroport respira l'ordre anodí del vell continent. Beirut queda ja prou lluny per convertir aquesta escala en un assaig general: pentinar-me, maquillar-me una mica per fer veure que els estralls de la cara reflecteixen només el cansament del trasllat, de les setmanes que porto tancant temes, fent caixes físiques i mentals. La terminal acull tots els que estem de pas amb l'esperit inconfusible dels espais que no dormen mai. Els passatgers esdevenen figures tremoloses davant dels grans finestrals escalfats pel sol. Homes i dones anònims arrossequen maletes, busquen les portes d'embarcament, comproven passaports. Alguns viatgen units pel tedi, i d'altres amb il·lusions acabades d'estrenar; hi ha solitaris incorregibles i treballadors que passen rabents, que perden vols i arriben tard a congressos que tornen a celebrar-se a l'altra banda del planeta. Les corbates tortes, les arrugues a la roba i les muscleres caigudes. Les fortaleeses i les debilitats en trànsit, tots encaminats cap a alguna destinació en aquesta cruïlla de relacions humanes, i les cintes transportadores que sempre, sempre, tenen clar cap a on van.

La terminal com el camerino on retocar-me abans de pujar a l'escenari d'aquí a unes hores i interpretar la comèdia amateur que sento que serà la meva vida a partir d'ara. Però no retocaré res, no ho faré. Estic massa cansada i aquesta vegada viatjo a contracor. A més, els aeroports per mi són un camp base on mai ha calgut fingir res. Soc fidel a pocs racons, però soc fidel als aeroports. M'hi adapto sempre com un guant. M'avinc a les esperes eternes, als canvis de temps dramàtics, als equipatges perduts. Tot el que són inconvenients als ulls del món, si no és que vaig amb presses darrere una notícia jo ho rebo com una bona excusa per estar-me més estona en aquesta casa d'acollida, de llançadora cap a allò desconegut o poc familiar, cap a inicis o finals.

Marta Orriols, *La possibilitat de dir-ne casa* (2023)
(Fragment)

1. Posa un títol que reflecteixi el contingut d'aquest text. Raona'l (màxim 3 línies). (1 punt)
2. Determina i justifica l'estructura del text. (1 punt)
3. Identifica una comparació i una metàfora. Explica'n el sentit. (1 punt)
4. A partir del text, què creus que està passant en la vida de la narradora? Per què creus que és un viatge diferent? Justifica la resposta a partir de citacions concretes del text (100 paraules aprox.). (1 punt)
5. La narradora mostra un determinat posicionament respecte dels aeroports. Quin és? Hi ha algun espai, sigui un aeroport o un altre, que et creï sensacions semblants a les descrites per l'autora? Explica quin és i com t'hi sents. Justifica la teva opinió amb arguments concrets i precisos (200 paraules aprox.). (2 punts)